

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: Pfv.II.20.730/2019/4.

A tanács tagjai: Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit a tanács elnöke,
előadó

Nyíróné dr. Kiss Ildikó bíró

. Csentericsné dr. Ágh-Bíró Ágnes bíró

A felperes: felperes neve (**felperes címe**)

A felperes képviselője:

. Krausz Ilona ügyvéd (**fél címe**)

Az alperes: alperes neve (**alperes címe**)

Az alperes képviselője:

. Szabó Attila ügyvéd (**fél címe 2**)

A per tárgya: Gyermektartásdíj megváltoztatása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Felperes

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Öngyösi Járásbíróság 11.P.20.911/2017/27.

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Egri Törvényszék 1.Pf.20.013/2019/4.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes részére 12.700 (tizenkétezer-hétszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felek elvált házastársak, házasságukból 2002. december 14-én **L. L.** utónevű gyermekük született. Az alperes a gyermekkel 2013. augusztus 8-án költözött el a házastársi közös lakásból, a **L, K. F.** utca ... szám alatti ingatlanból. A bíróság jogerős részítéletével a felek házasságát felbontotta és a felperest 2013. április 1. napjától kezdődően havi 35.000 forint határozott összegű gyermektartásdíj megfizetésére kötelezte. A felperest feljogosította az ingatlan kizárólagos használatára és 2014.

október 1. napjától kezdődően 32.900 forint többlethasználati díj megfizetésére kötelezte.

- [2] A felperes a házassági bontópert megelőzően és az elsőfokú eljárás alatt, az alperessel közös tulajdonú **F.** Kft.-ből 2012-ben havi 143.000 forint jövedelmet ért el, 2013-tól az édesanyja és testvére tulajdonában álló **A.** Kft.-ben dolgozik, bejelentett munkabére 2017-ben nettó 102.065 forint, 2018-ban 120.032 forint volt.
- [3] Az alperes az életközösség megszűnése után a nagynénjéhez költözött, 2018-tól egy 55 m2 alapterületű szoba, konyha, fürdőszoba helyiségekből álló bérleményben lakik, melynek havi bérleti díja 63.600 forint, rezsi költsége átlagosan 25-26.000 forint. Az alperes alkalmazottként 2013. augusztus 14-től dolgozik, 2018-ban havi 120.000 forint jövedelemmel rendelkezett és havonta 13.200 forint családi pótlékban részesül.
- [4] A felperes a gyermektartásdíj fizetési kötelezettségét és a jogerős ítéletben megállapított hátralékos tartásdíjat havi 20.000 forint összegű részletekben folyamatosan teljesítette, összesen havi 55.000 forint tartásdíjat és hátralékot fizetett az alperesnek. A jogerős ítéletben megállapított többlethasználati díj fizetési kötelezettségének nem tett eleget, ezért a felperessel szemben az alperes kezdeményezte a végrehajtási eljárást. A végrehajtó letiltást adott ki a felperes munkabérére, a takarékszövetkezeti bankszámlájára és a végrehajtás során a végrehajtási jog is bejegyzésre került a közös tulajdonú ingatlanból a felperes tulajdoni hányadára.
- [5] A felek gyermeke gimnáziumi tanuló, átlagos indokolt szükségletei havi 60-65.000 forintot tesznek ki.

A kereseti kérelem és az alperes viszontkeresete

- [6] A felperes keresetében 2017. július 1. napjától kezdődően kérte a gyermektartásdíj mértékének módosítását, havi 20.000 forintra való leszállítását. Keresete ténybeli alapjaként arra hivatkozott, hogy jövedelme, vagyoni helyzete jelentősen megromlott, ezzel szemben az alperes jövedelme megnőtt, de a közös tulajdonú ingatlan állagmegóvási költségeihez nem járul hozzá. Az ingatlan fenntartási költségeit a felperes családtagjai fizetik, tartásáról is édesanyja gondoskodik. 2016 februárjától az ingatlanba szíveségi lakáshasználó költözött, aki lakhatása fejében kifizette a tetőbeázás, a szigetelés, a fűtés javítás költségeit és viselte a rezsi kiadások egy részét is. A felperes 2017. május-júniusától a szíveségi lakáshasználóval élettársi kapcsolatba lépett, azóta a teljes rezsi költséget élettársa fizeti. A felperes jövedelméből a többlethasználati díj fizetési kötelezettségét nem képes teljesíteni, az alperes által kezdeményezett végrehajtási eljárás anyagilag ellehetetlenítette, minden ingó és ingatlan vagyonát végrehajtási jog terheli.
- [7] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte és viszontkeresetet terjesztett elő, amelyben 2018. január 1. napjától

kezdődően kérte a tartásdíj mértékének módosítását, ennek felemelését havi 60.000 forintra.

Az első- és másodfokú ítélet

- [8] Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet és a viszontkeresetet elutasította. A keresetet elutasító döntését azzal indokolta, hogy a gyermektartásdíj megváltoztatásának a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:210. § (1) bekezdésében meghatározott feltételei nem állnak fenn. A jogerős ítélet meghozatala óta lényeges változás nem következett be, a felperes nem bizonyította, hogy jövedelme jelentősen csökkent, az pedig nem értékelhető javára, hogy a korábbi jogerős határozat önkéntes teljesítése hiányában végrehajtás indult vele szemben. Saját felróható magatartása előnyök szerzése végett senki sem hivatkozhat. A felperes korábbi és a jelenlegi jövedelmi helyzetével kapcsolatos tényállításai valóságtartalmához nyomatékossá válhat, a közös tulajdonra történt ráfordításokkal kapcsolatos igény pedig a gyermektartásdíj módosítása szempontjából közömbös.
- [9] A felperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét helybenhagyta.
- [10] A jogerős ítélet indokolása szerint a tartás meghatározásának alapjául szolgáló releváns körülmények körét a Ptk. 4:218. § (2) bekezdése tartalmazza. A felperes ezek közül a b) és a d) pontra hivatkozott: a felek jövedelmi viszonyaiban és vagyoni helyzetében jelentős változás következett be és utalt a gyermek saját jövedelmére is.
- [11] A másodfokú bíróság megállapította, hogy a felperes a gyermektartásdíj leszállítására alapot adó lényeges körülményváltozást nem bizonyított. Hangsúlyozta, hogy az adott per nem rendkívüli jogorvoslat, nem teremt alapot a korábbi gyermektartásdíjban marasztaló jogerős ítélet felülvizsgálatára. A jogvita elbírálásánál abból indult ki, hogy a felperes jövedelmi viszonyai és vagyoni helyzete a gyermektartásdíj meghatározásakor lehetővé tette számára a havi 35.000 forint határozott összegű gyermektartásdíj megfizetését. Az akkor hatályos, a házasságról a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény (Csjt.) 69/C. § (1) bekezdése, a Ptk. 4:218. § (4) bekezdésében foglaltakhoz hasonlóan úgy rendelkezett, hogy a tartásdíj összege gyermekenként általában a kötelezett átlagos jövedelmének 15-25%-a. A korábbi jogerős ítélet nem tartalmazza a felperes konkrét jövedelmét, az akkor hatályos anyagi jogszabályokból azonban levezethető, hogy a 35.000 forint havi tartásdíj a felperes jövedelmének 15-25%-os tartományába esett. Emellett a bíróságnak a tartásdíj alapjául szolgáló jövedelem meghatározásánál a keresetlevél beadását megelőző egy évi összes jövedelmet kellett figyelembe vennie [a családjogi törvény végrehajtásáról, valamint a családjogi törvényt módosító 1986. évi IV. törvénnyel kapcsolatos átmeneti rendelkezésekről szóló 4/1987. (VI. 14.) IM rendelet (Csjtr.) 10. §

(4) bekezdés].

- [12] A felperes nem bizonyította, hogy jövedelmi helyzetében kedvezőtlen irányú változás következett be. A tartásdíj leszállításának alapjául nem vehető figyelembe a vagyoni helyzetében bekövetkezett változás, amelynek hátterében az a mulasztása áll, hogy önként nem tett eleget a többlethasználati díj fizetési kötelezettségének. A felperes többlethasználati díjban történő marasztalására a gyermektartásdíj meghatározásakor került sor, ebből pedig az következik, hogy a felperes vagyoni helyzetében a bíróság szükségszerűen figyelembe vette a felperes rendszeres fizetési kötelezettségét.
- [13] Nem értékelhető lényeges körülményváltozásként, hogy a gyermek a felperes édesanyjától alkalmi ajándékokat kap, amelyek a Ptk. 4:218. § (3) bekezdésében foglalt rendszeres kiadások fedezésére nem alkalmasak. Nem tekinthető a tartás meghatározásának alapjául szolgáló körülményekben bekövetkezett változásnak az sem, hogy a felperes vagy élettársa az ingatlanon beruházásokat végzett. E körön kívül esik az a vita is, amely az alperes által birtokba vett ingóságok birtok- és tulajdoni helyzetével kapcsolatosak.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [14] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyen annak az elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezését és a kereseti kérelme szerint 2017. július 1. napjától kezdődően a gyermektartásdíj leszállítását kérte havi 20.000 forint határozott összegre. Megsértett jogszabályhelyként a Ptk. 4:210. §-t, 4:218. § (2) - (4) bekezdéseit és a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 206. § (1) bekezdését jelölte meg.
- [15] A felülvizsgálati kérelem indokai szerint a tartásdíj 2013. évi megállapításakor a közös tulajdonú házas ingatlan tehermentes volt, a felek közös cége 2008. évet követően lényegesen kisebb jövedelmezőséget eredményezett. A bontóperben eljáró bíróság becsléssel állapította meg jövedelmét, nem fogadta el az adóhatóság igazolását. Az alperes a bontóper időszaka alatt a visszatérés szándéka nélkül elköltözött, de az ingatlanba rendszeresen visszajárt, valamennyi értéket elvitt, 2014. február 1-ig jövedelemszerző tevékenységet nem végzett.
- [16] A bontóperben megállapított havi 35.000 forint gyermektartásdíj és a 35.600 forint többlethasználati díj együttes összege jóval meghaladta a felperes jövedelmének 50%-át. A felperes nem teljesítése miatt az alperes kezdeményezte a végrehajtási eljárást, holott nem nyújtott hozzájárulást az ingatlan állagmegóvási munkálatainak költségéhez. Mindez a felperes oldalán lényeges vagyonvesztéshez vezetett, a felperes jövedelmének 50%-a letiltásra került, valamennyi ingó és ingatlan vagyonát végrehajtás terheli. A közös tulajdonú ingatlan rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotának megőrzését kizárólag kölcsönökből tudja biztosítani.

- [17] Az alperesnek a tartásdíjjal, a hátralékkal és a családi pótlékkal együtt havi 188.200 forint jövedelme van, és a közös gyermek részére a felperes édesanyja a havonta 30-40.000 forint értékű eseti jellegű ajándékot nyújt.
- [18] A felperes vagyonvesztését eredményező tények együttesen jelentős körülményváltozásnak minősülnek és lényeges érdeksérelmet jelentenek számára. A Ptk. 4:210. § (1) bekezdéséből nem következik, hogy a bíróságnak kizárólag a tények vizsgálata alapján van lehetősége a tartásdíj leszállítása iránti kérelem elbírálására.
- [19] Az alperes részletesen indokolt felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [20] A Kúria a jogerős ítéletet a régi Pp. 275. § (2) bekezdése alapján teljes terjedelmében felülvizsgálta és megállapította, hogy a felülvizsgálati kérelem megalapozatlan.
- [21] A felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálásával összefüggésben a Kúria hangsúlyozza: a felülvizsgálat nem az első- és másodfokú eljárás folytatása, nem harmadfokú eljárás, hanem szigorú rendelkezések által szabályozott rendkívüli perorvoslat. Tárgya az adott eljárásban hozott jogerős ítéletnek a felülvizsgálati kérelem keretei között történő felülbírlata. Ebből következően a felek között korábban folyamatban volt, és jogerős ítélettel zárult bontóper anyaga, illetőleg a végrehajtási eljárásban történtek a jelen perben már nem vitathatók.
- [22] A felperes felülvizsgálati kérelmében alaptalanul állította, hogy az eljáró bíróságok a régi Pp. 206. § (1) bekezdés megsértésével utasították el a keresetét, és ezáltal az anyagi jogi szabályok, a Ptk. 4:210. § (1) bekezdés, továbbá a 4:218. § (2), (4) bekezdés rendelkezései is sérültek.
- [23] A Ptk. 4:210. § (1) bekezdése szerint a bíróság ítéletén alapuló tartás mértékének megváltoztatása két konjunktív feltétel együttes fennállása esetén teljesíthető: 1. a tartás meghatározásának alapjául szolgáló körülményekben bekövetkezett változás, 2. ami miatt a tartás változatlan teljesítése valamelyik fél lényeges jogi érdekét sérti. A törvényi feltételek bizonyítása a régi Pp. 164. § (1) bekezdése alapján az arra hivatkozó felet, az adott esetben a felperest terhelte.
- [24] A másodfokú bíróság helyesen indult ki abból, hogy a tartás meghatározásának, megváltoztatásának alapjául szolgáló körülmények körét a Ptk. 4:218. § (2) bekezdésében foglalt szempontrendszer tartalmazza. Eszerint a bíróságnak figyelembe kell vennie: a) a gyermek indokolt szükségleteit; b) mindkét szülő jövedelmi viszonyait és vagyoni helyzetét; c) a szülők háztartásában eltartott más - saját, mostoha vagy nevelt - gyermeket és azokat a gyermekeket, akikkel szemben a szülőket tartási kötelezettség terheli; d) a gyermek saját jövedelmét; e) a gyermeknek és rá

tekintettel az öt nevelő szülőnek juttatott gyermekvédelmi, családtámogatási, társadalombiztosítási és szociális ellátásokat.

- [25] A régi Pp. 270. § (1) bekezdése értelmében a jogerős ítélet felülvizsgálata csak jogszabálysértésre hivatkozással kérhető. A felperes körülményváltozásként az a), c) és az e) pontban foglaltakra az első- és a másodfokú eljárásban nem utalt, ezekkel a szempontokkal az eljáró bíróságok nem foglalkoztak, és nem is foglalkozhattak, ami fogalmilag kizárja ezen pontok tekintetében a jogszabálysértés érdemi vizsgálatát, megállapítását.
- [26] A felperes körülményváltozásként a Ptk. 4:210. § (1) bekezdés b) és a d) pontban foglaltakra hivatkozott.
- [27] A régi Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásainak és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak az egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el. A bíróság mérlegelése kiterjed egyrészt az egyes bizonyítékok bizonyító erejének megállapítására, másrészt a bizonyítékok egybevetésére, és a maguk összességében való értékelésére. Mindezekből következtetés útján alakul ki a bíróság belső meggyőződése arról, hogy az ügyre vonatkozó tények valósak, illetve bizonyítottak-e vagy sem.
- [28] A megalapozatlan ítélet meghozatala jogszabálysértésnek tekinthető. Erről azonban csak akkor lehet szó, ha a tényállás felderítetlen maradt, vagy a megállapított tényállás iratellenes, okszerűtlen, logikai ellentmondást tartalmaz. Következetes a Kúria ítélkezési gyakorlata abban, hogy a mérlegelési szabadság a felülvizsgálati eljárásban korlátozott: a Kúria a bizonyítékok felülmérlegelésére, a tényállás megváltoztatására csak kivételesen, abban az esetben jogosult, ha a felülvizsgálni kért jogerős határozat iratellenes, vagy kirívóan okszerűtlen, logikátlan, ellentmondásos megállapításokat tartalmaz (EBH 2006.1526; BH 1996.973.). Nem ad alapot a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna; kizárólag az minősíthető nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek, amikor a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott határozattól eltérő következtetésre lehet jutni (BH 2013.119. II.).
- [29] Az adott esetben ez a feltétel nem teljesült. A tartásdíj meghatározásának alapjául szolgáló körülmények megváltozásának hiányára vonatkozó jogerős ítéleti megállapítás a feltárt bizonyítékok okszerű, teljes körű és hibátlan mérlegelésén alapul. A másodfokú bíróság döntését minden körülményre, a bizonyítékok értékelésének módjára is kiterjedően részletesen és meggyőzően megindokolta. A Kúria maradéktalanul egyetértett a felek jövedelmi és vagyoni viszonyaival, a gyermek jövedelmével kapcsolatos okfejtéssel, ezért ennek megismétlése nélkül a régi Pp. 254. § (3) bekezdése alapján csak visszautal a jogerős ítéletben kifejtett, a következetes ítélkezési gyakorlatnak megfelelő helyes indokokra. Ehhez hozzáfűzi, hogy a gyermektartásdíjat a kötelezett szülő

pénzben szolgáltatja, a teljesítőképeségének megfelelő tartásdíj fizetésének kötelezettsége alól a gondozó szülő anyagi körülményei nem mentesítik. A gyermektartásdíj mértékének felemelésekor tehát a bérlakásban élő alperes megváltozott jövedelmi helyzetének nem lehet döntő jelentőséget tulajdonítani.

- [30] A kifejtettekre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet a megjelölt anyagi jogi és eljárási jogszabályt nem sérti, ezért azt a régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [31] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a régi Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
- [32] A személyes költségmentességben részesült felperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre. A Kúria az alperest megillető arányos felülvizsgálati eljárási költség - az áfával emelt ügyvédi munkadíj - és a le nem rótt, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése alapján meghatározott felülvizsgálati eljárási illeték viseléséről a régi Pp. 270. § (1) bekezdése értelmében alkalmazandó 78. § (1) bekezdése, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5) bekezdése, a 4/A. § (1) bekezdése, továbbá a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és a 14. §-a szerint határozott.

, 2019. szeptember 24.

dr. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k. a tanács elnöke, előadó, Nyírőné dr. Kiss Ildikó s.k. bíró, dr. Csentericsné dr. Ágh-Bíró Ágnes s.k. bíró

A kiadmány hitelével: